

විශුක්තය හා භාෂාව

අප විශුක්තය ගැන නැවතත් සාකච්ඡා කිරීමට පටන්ගත්තේ සිංහල භාෂාවේ විශුක්තය ප්‍රකාශ කරන ඒකවචන නාම පදයක් බොහෝ විට නැති බව කීමට නොව වටහිට සමාජයේ විද්‍යාවන්හි විශුක්තය යුතුගත කිරීමට බටහිර සමාජයේ විද්‍යාඥයන් බොහෝ විට අසමත් වන බව පෙන්වීමට ය. එහෙත් අපේ ගෞරවය අනුව අපි ඒ අතර සිංහල භාෂාවේ විශුක්තය ගැන ද අදහස් පවසන්නෙමු.

ද්‍රැගිටිසියෙහි මෙන් නොව සිංහලයෙහි විශුක්ත ඒක වචන රූපයක් දක්නට නො ලැබෙයි. මානව අයිතිවාසිකම් යනුවෙන් ප්‍රකාශ කරන විට ද, මානව යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ ඒක වචනයක් නොවෙයි. බල වලිගය හෝ පුටු කකුල හෝ යැයි කී විට ද බල හෝ පුටු හෝ යනු ඒක වචන නො වෙයි. එහෙත් කිසිවකු ඒ එසේ නොවන බවත් බල වලිගය යනුවෙන් කියැවෙන්නේ බල්ලාගේ වලිගය බවත් බල යන්න එහි දී ඒක වචන විභක්ති රූපයක් හන්නා බවත් ප්‍රකාශ කරනු ඇත. අපට ඒ කියමන මුළුමනින් ම ඉවත දැමීමට නො හැකි ය. එහෙත් අප එය තරමක් විභාග කළ යුතු ය.

බල වලිගය උණ පුරුකේ දැමීමත් ඇද නොයන්නේ ය යනුවෙන් සිංහලයන් අතර කියමනක් තිබේ. මෙහි කියැවෙන්නේ මිනුම බල්ලකුගේ වල්ගයක් ගැන මිස අභවල් බල්ලාගේ වල්ගය ගැන නො වෙයි. එහි ගැටළුවක් නැත. එහෙත් අපි යම් නිශ්චිත බල්ලකු ගැන කතා කරමින් සිටින්නේ යැයි සිතමු. නැන්දලාගේ බල්ලා ගැන විස්තරයක් කරන විට අප සමහරවිට මෙවැනි ප්‍රකාශ කිරීමට ඉඩ ඇත. නැන්දලාගේ බල්ලාගේ කඳ හා කකුල් කළු පාට ය. එහෙත් බල වලිගය සුදු පාට ය. මෙහි දී බල වලිගය යනුවෙන් කියැවෙන්නේ මිනුම බල්ලකුගේ වලිගයක් නොව නැන්දලාගේ බල්ලාගේ වලිගය බව පැහැදිලි ය.

ප්‍රශ්නය මතුවන්නේ මෙහි දී ය. බල වලිගය යන්නෙන් කියැවෙන්නේ කුමක් දැයි අප දැනගන්නේ සංදර්භයෙනි. බල වලිගය යැයි කී පමණින් ඉන් අදහස් වන්නේ විශුක්ත බල්ලකු ද නැත්නම් අප දන්නා කියන බල්ලකු ද යන්න අපට තීරණය කිරීමට සිදුවන්නේ අනෙක් වාක්‍ය සමග ද එකට ගැනීමෙනි. එහි වරදක් ඇතැයි මම නො කියමි. මිනුම බසක සංදර්භය වැදගත් වෙයි. වාක්‍යයක පිහිටි වචනයක තේරුම එහි අනෙක් වචන සමග එකට ගෙන දැනගත යුතු වෙයි. තව දුරටත් ගිහිහොත් අනෙක් වාක්‍යය ද සමග එකට ගෙන ඒ දත හැකි ය.

එකම වචනයට තේරුම් දෙකක් හෝ වැඩි ගණනක් හෝ තිබෙන විට යම්කිසි අවස්ථාවක ඒ වචනය යෙදී ඇත්නම් එවිට ඒ වචනයෙන් කියැවෙන්නේ කුමක් ද යන්න වටහාගත හැක්කේ සංදර්භයෙනි. ද්‍රැගිටිසියෙහි මෙන් නොව විශුක්තය සඳහා ඒක වචන වෙනම රූපයක් (වචනයක්) නැති බැවින් සිංහලයෙහි විශුක්තය දැනගැනීමට හැකිවන්නේ සංදර්භයෙනි. එහි ගැටළුවක් නැත. එහෙත් ඒකවචන විශුක්ත පදයකට සිංහලයෙහි වෙනම වචනයක් (රූපයක්) නොමැති වීමෙන් පෙන්නුම් කරන්නේ සිංහලයන් විශුක්තය ගැන වැඩි අවධානයක් යොමු කර නැති බව ය.

එයට හේතුව හරිහැටි කිව නො හැකි ය. එහෙත් එහි දී සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියත් විජය රජුගෙන් සංකේතාත්මක වන අර්ධ වෛදිකයන්ගේ මෙරටට පැමිණීමට පෙර තිබූ පැරණි අතාර්ය සංස්කෘතියත් එහි දී යම් කාර්යභාරයක් ඉටුකරන්නට ඇතැයි සිතිය හැකි ය. විශුක්තය හා සංයුක්තය අතර වෙනසක් ඇති බව පෙන්වීම සඳහා වෙන ම වචන හෝ රූප හෝ අවශ්‍ය වන්නේ එවැනි වෙනසක් ගැන අවධාරණය කරන විට ය. ඉන්ද්‍රිය ගෝචර අත්දැකීම් හා ඉන්ද්‍රිය ගෝචර නොවන සංකල්ප අතර වෙනස බටහිර සංස්කෘතියෙහි අවධාරණය කෙරෙයි. ඉන්ද්‍රියානුභූතවාදයෙහි පුරෝගාමියකු වූ අර්නස්ට් මාක් විද්වතා මෙහි දී කැපී පෙනෙයි.

අප කලින් ද සඳහන් කර ඇති පරිදි මාක් විද්වතා බටහිර භෞතික විද්‍යාවෙහි නිරීක්ෂණ ඉන්ද්‍රිය ගෝචර නොවන සංකල්පවලින් තේරුම් ගැනීමට විරුද්ධ විය. ඔහු නිව්ටෝනියන් අවස්ථිති සමුද්දේශ රාමු මෙන් ම පරමාණු ද බටහිර භෞතික විද්‍යාවෙහි යොදා ගැනීමට විරුද්ධ විය. එයට හේතුව ඒ කිසිවක් නිරීක්ෂණය කිරීමට නොහැකි වීම ය. ඒ ඉන්ද්‍රිය ගෝචර නො වී ය. නිව්ටෝනියන් අවස්ථිති සමුද්දේශ රාමු ඊනියා නිරපේක්ෂ අවකාශයක (absolute space)

එක්කෝ නිශ්චල පවතියි. නැතහොත් ඒ රාමු නිරපේක්ෂ අවකාශයක ඒකාකාර ප්‍රවේගයෙන් චලනය වෙයි. මෙහි දී ප්‍රශ්නය වනුයේ මේ නිරපේක්ෂ අවකාශය දැනගන්නේ කෙසේ ද යන්න ය.

නිරපේක්ෂ අවකාශයෙහි අඵටදැක්වීමෙන් ම කිසිවක් නො පවතියි. එවිට ප්‍රශ්නය වනුයේ නිරපේක්ෂ අවකාශය දැක බලාගන්නේ, නිරීක්ෂණය කරන්නේ කෙසේ ද යන්න ය. නිරපේක්ෂ අවකාශය නිරීක්ෂණය කරන නිරීක්ෂකු ඇත්නම් එවිට ඒ නිරීක්ෂකයා නිරපේක්ෂ අවකාශයෙහි වෙයි. වෙනත් වචනවලින් කිවහොත් නිරපේක්ෂ අවකාශයෙහි අඩුම තරමින් ඒ නිරීක්ෂකයා වෙයි. එවිට ඒ තවදුරටත් නිරපේක්ෂ අවකාශය නොවන්නේ නිරපේක්ෂ අවකාශයෙහි කිසිවක් (කිසිවකු) තිබිය නොහැකි බැවිනි.

ඉන්ද්‍රිය ගෝචර නොවන එවැනි නිරපේක්ෂ අවකාශයක් හා අවස්ථිති සමුදාය රාමු බටහිර භෞතික විද්‍යාවෙහි දැනුළත් කිරීම ගැන මාක් විද්වතා විරුද්ධ විය. ඔහුට අනුව බටහිර භෞතික විද්‍යාවේ නිරීක්ෂණ ඉන්ද්‍රිය ගෝචර නොවන සංකල්පවලින් තේරුම් කර නොදිය යුතු විය. ඔහුට අනුව එවැනි ඉන්ද්‍රිය ගෝචර නොවන සංකල්ප නො පවතියි. පවතින්නේ ඉන්ද්‍රිය ගෝචර වස්තු යැයි ඔහු විශ්වාස කෙළේ ය. හුදු ඉන්ද්‍රියානුභූතවාදයෙහි පවතින්නේ ඉන්ද්‍රිය ගෝචර සංකල්පවලින් දැක්වෙන දෑ පමණ ය.

නැවතත් අප කලින් සඳහන් කර ඇති ආකාරයට මාක් විද්වතා බුදු දහම පිළිබඳ දැන සිටියා පමණක් නොව බෞද්ධයකු ලෙස ජීවත්වීමට ද පියවර ගෙන ඇත. ඔහු ලංකාවේ ගාල්ල පළාතේ හික්ෂුන් වහන්සේ නමක සමග ලිපි හනුදෙනු කෙළේ ය. එහෙත් ඔහුට වුව ද තම යුරෝපීය සංස්කෘතියෙන් මුළුමනින් ම මිඳෙන්නට නොහැකි වූ බැවින් ඔහු ඉන්ද්‍රිය ගෝචර නොවන සංකල්ප නොපවතින බවත් ඉන්ද්‍රිය ගෝචර සංකල්ප පවතින බවත් විශ්වාස කෙළේ ය.

එහෙත් බෞද්ධයන්ට, අඩුම තරමින් ථෙරවාදී බෞද්ධයන්ට ඉන්ද්‍රිය ගෝචර හා ඉන්ද්‍රිය ගෝචර නොවන සංකල්ප අතර එවැනි වෙනසක් නැත. ඔවුන්ට සෑම සංකල්පයක් ම මනසේ නිර්මාණයක් වෙයි. එවිට ඒ සංකල්පවලින් දැක්වෙන්නේ යැයි කියන වස්තු ප්‍රථම ආදිය ද මනසේ නිර්මාණ පමණක් වෙයි. ප්‍රථම යන්නෙන් අප විසින් හැනෙන වස්තුව ද මනසේ නිර්මාණයකි. එපමණක් නොව මනස ද මනසෙහි නිර්මාණයක් වෙයි.

එවිට බෞද්ධයන්ට ඊනියා ඉන්ද්‍රිය ගෝචර සංකල්ප හා ඉන්ද්‍රිය ගෝචර නොවන සංකල්ප අතර පැවැත්ම සම්බන්ධයෙන් ගත්කල වෙනසක් නැත්තේ ඒ සියලුම අවසානයේ දී මනසෙහි නිර්මාණ පමණක් ම වන බැවිනි. එවිට විශුක්තය හා සංයුක්තය අතර වෙනසක් ඇතිකිරීම බෞද්ධයන්ට අනවශ්‍ය වෙයි. විශුක්තය ද තවත් ඉන්ද්‍රිය ගෝචර නොවන සංකල්පයක් පමණක් වෙයි. එසේ නම් ඒ ගැන විශේෂ අවධාරණයක් කිරීම අනවශ්‍ය වෙයි. එවිට විශුක්තය සඳහා වෙන ම වචනයක් අවශ්‍ය නො වෙයි.

සිංහල බෞද්ධයන්ට ගෙදර සිටින බල්ලා හා විශුක්ත බල්ලා අතර පැවැත්ම සම්බන්ධයෙන් ගත්කල වෙනසක් නැත. ඒ දෙදෙනාම මනසෙහි නිර්මාණ පමණක් වෙයි. එවිට ගෙදර සිටින බල්ලා විශුක්ත බල්ලාගෙන් වෙන්කර ගැනීම සඳහා වෙන ම රූපයක් අවශ්‍ය නො වෙයි. අප කතාකරන්නේ කිනම් බල්ලා ගැන ද යන්න සංදර්භයෙන් දැනගත හැකි වෙයි. එහෙත් බටහිර රටවලට සංයුක්තය හා විශුක්තය අතර වෙනසක් අවශ්‍ය වෙයි. ඒ පැවැත්ම හෙවත් සත්වව පිළිබඳ ඔවුන් දරන ආකල්ප හේතුවෙනි.

බටහිර භාෂාවල පමණක් නොව අරාබි භාෂාවෙහි ද මේ වෙනස දැක්වීම සඳහා වෙන ම රූපයක් ඇත. අරාබි භාෂාවෙහි අල් යන වචනය යෙදෙන්නේ ඉංගිරිසියෙහි ද - the යන වචනය යෙදෙන ආකාරයෙන් යැයි කියැවෙයි. ඉංගිරිසි භාෂාවෙහි ඇල්ජිබ්රා - Algebra, ඇල්කෙමි - Alchemy ආදී වචනවල අල් - Al යන්න අරාබි භාෂාවෙන් ලැබී ඇත. අරාබීන්ට ද සංයුක්තය හා විශුක්තය අතර වෙනසක් තිබී ඇත.

විශුක්තය හා සංයුක්තය අතර වෙනස පෙන්වීම සඳහා වෙනම රූප ඇති භාෂා පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් කෙරී ඇත්දැයි මම නො දනිමි. එසේ කෙරී තිබුණත් සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියට සාපේක්ෂව එවැනි අධ්‍යයනයක් කිරීම වැදගත් වෙයි. මෙහි වැදගත්කම ඇත්තේ විශේෂයෙන් ම බටහිර විද්‍යාව හා ඒ ආශ්‍රිත දැනුම සම්බන්ධයෙනි.

විශුක්ත චින්තනයෙහි ලා ආසියාව හා අප්‍රිකාව දක්වන මන්දගාමී බව බටහිර දැනුම් ආධිපත්‍යය පවත්වාගෙන යෑමේ දී රුකුලක් වෙයි. ඒ යම් ප්‍රමාණයකින් හෝ නැතිකිරීමට අපට විශුක්ත චින්තනය අවශ්‍ය වෙයි.

අරාබි භාෂාවෙහි අල් යනුවෙන් රූපයක් තිබුණ ද ඒ ඉංගිරිසි භාෂාවෙහි ඇති රූපය මෙන් බලසම්පන්න යන්න ද විභාග කළ හැකි ය. වෛදිකයෝ ද අරාබිහු ද ඒ ඒ කාලවල යම් විශුක්ත දැනුමක් ගොඩනැගුවෝ වෙති. එහෙත් ඔවුන්ට කිසි දිනක අද බටහිරයන් පැමිණ ඇති මට්ටමට පැමිණීමට නොහැකි විය. විශුක්ත චින්තනයෙහි ද එක්තරා ආකාරයක ශ්‍රේණිගත කිරීමක් වෙයි. මේ ශ්‍රේණිගත කිරීමෙහි සිංහලයන් ඇත්තේ ඉදිරියෙන් නොවන බව පැහැදිලි ය.

සිංහලයන් විශුක්ත චින්තනයට හුරුවිය යුතු යැයි අප කියන්නේ එමගින් සිංහලකම නැතිකර ගැනීමට කටයුතු කළයුතු යැයි නිර්දේශ කිරීමට නො වෙයි. අපට එතරම් නුහුරු විශුක්ත චින්තනය යම් ප්‍රමාණයකින්වත් අපේ සංස්කෘතියට ලබාගැනීම අපට බටහිර ආධිපත්‍යයෙන් නිදහස්වීමට උපකාර වනු ඇත. පෘතුගීසීන් ලංකාවට පැමිණෙන විට අපට තුවක්කු නො තිබුණි. එහෙත් සිංහලයෝ වැඩිකල් නොගොස්ම තුවක්කු සැදීමට ඉගෙන ගත්හ. ඔවුන් ඒ කොපමණ හොඳින් කෙළේ ද යතහොත් ඉතිහාසඥයන්ට අනුව එකල ලෝකයේ හොඳම තුවක්කු සැදුවෝ සිංහලයෝ හා ජපන් ජාතිකයෝ ය. එසේ තුවක්කු සැදීම හේතුවෙන් සිංහලයන්ට පෘතුගීසීන්ට පමණක් නොව ලන්දේසීන්ට හා ඉංගිරිසීන්ට ද යටත් නොවී සිටිය හැකි විය. අවසානයේ දී සිංහලයන් ගිවිසුමක් මගින් ඉංගිරිසීන්ට රට භාර දෙන තුරු අපේ දේශපාලන නිදහස රැකුණි. අප ගිවිසුම් අත්සන් කිරීමේ දී එදා සිටම ඉංගිරිසීන්ට පරදින්නේ ඇයි ද යන්න ද අධ්‍යයනය කළ යුතු ය. ගිවිසුම් දැනුම මත පදනම් වෙයි. ඒ ලියැවෙන්නේ භාෂාවලිනි. ගිවිසුමේ ඇත්තේ ද දැනුම් ආධිපත්‍යයක් බව අමතක නොකළ යුතු ය.

මහාචාර්ය නලින් ද සිල්වා